

som populacije. To izobraževanje sicer ni formalno uokvirjeno v predvideno in s pozitivnimi predpisi določeno torišče dejavnosti državnih ali po državnih posnetih izobraževalnih institucij, je pa ne glede na to nadzirano in omejeno z državnimi predpisi in instancami na različnih ravneh. Sicer pa je to neformalno izobraževanje že veliko let zgolj na videz prostovoljno, državne institucije si sposojajo njegovo obliko za t. i. dopolnilno ali specifikacijsko izobraževanje, ki je danes – sicer ne po vsebini, pač pa po udeležbi – pomemben element pri ohranjanju in, manj, razvijanju karier spodnjega dela srednjih kadrov. Ima pa tendenco k temu, da bi zajelo cele kategorije populacije in jih podvrglo permanentni pedagoški kontroli, ki ustreza državi in korporacijam.

Enkulturacija in z njo zvezana socializacija sta del konstrukcije individualnega psihizma in s tem osebnosti kot snopa značilnosti, ki iz biološkega človeka že ob rojstvu naredijo člana družbene skupine, ki ga kot takega identificira prek različnih interpelacijskih mehanizmov. V sleherni družbi postane novorojenec najprej otrok, kar je že družbena in zgodovinska kategorija, nato pa odrasel, in to je prav tisto, za kar poskrbita procesa enkulturacije in socializacije ali kulturne transmisije. Za tisti del teh procesov, ki zadeva adolescente, obstaja v večini družb nekakšen časovni rezervat ali, kakor pravijo nekateri raziskovalci te materije, razvojna niša (Super in Harkness, 1997), ki razvijajočega se posameznika navzlic nedoraslosti in neodgovornosti s posebnimi razmerji in postopki vključuje v sistem, v katerem se dogaja interakcija naslednjih sestavin: a) fizičnih in družbenih kontekstov, v katerih posameznikov razvoj poteka, b) vzgojnih praks in c) družbenih reprezentacij, ki jih imajo odrasli o odraščanju (t. i. sorodstvene etnoteorije) oz. o tem, kaj sploh sta posameznik in njegova vzgoja (Bril, Dasen, Sabatier, 1999; Dasen, 1988).

Pojem »razvojna niša«, ki zveni precej neoliberalno in komercialno, v kontekstu tega raziskovanja seveda nima takega pomena, saj kot sociokulturni rezervat pomeni, da se posameznika ni mogoče lotiti, ne da bi se hkrati lotili celote kulturnega konteksta, katerega del je in brez katerega ne more obstajati, kakor to situacijo opisujejo nekateri raziskovalci: posameznik in kultura drug drugega gradita. Ta trditev je blizu temu, kar ugotavljajo raziskave iz človeške oz. kulturne ekologije, ki so prav tako kulturno in socialno antropološke (Bronnferbrenner, 1989; Gardner, Mutter, Kosmitzki, 1997). Pravzaprav lahko razvojno nišo opišemo kot odprt sistem, ki ga obdaja makro socialna sfera (Dasen, 2002; Berry 1995; Berry, Poortinga, Segall, Dasen, 1992), tako da koncepcija te niše pravzaprav sodi na eko-kulturno področje.